

ZAGREB

Objavljena knjiga "Sovjetistan", Erike Fatland

22.11.2021 10:36 | Autor: Hina

(Hina/EPA)

Knjigu norveške antropologinje i putopiskinje Erike Fatland "Sovjetistan" u kojoj opisuje putovanja bivšim sovjetskim republikama Turkmenistanom, Kazahstanom, Tadžikistanom, Kirgistanom i Uzbekistanom i istražuje njihovu povijest, kulturu i društvo, objavio je TIM press.

Fatland u knjizi (432 str.), uz istraživanje povijesti, kulture i krajolika tih zemalja bogatih drevnom prošalošću, istražuje i kako je sovjetsko naslijeđe utjecalo na demokratski ustroj tih zemalja, s vladama koje eksperimentiraju s demokracijom i diktaturama..

Tako, lažno se predstavljajući, putuje Turkmenistanom, zemljom zatvorenom za novinare opisujući diktatorski način vladanja prvog predsjednika Saparmurata Nijazova. On je, među inim, dao promijeniti nazive dana u tjednu i mjeseci, uz ranije proskribiranu operu i cirkus zabranio i balet a kako nije podnosio miris pasa, u glavnom gradu Ašgabat u je zabranio i pse. Također, zatvoreni su svi internet cafei, bilo je zabranjeno puštanje snimljene glazbe u televizijskim emisijama i na okupljanjima jer se glazba smjela izvoditi samo uživo bez playbacka. U toj zemlji je i 2003. donesen zakon prema kojem su svi koji dovode u pitanje predsjednikovu politiku - veleizdajnici.

U Kazahstanu autorica posjećuje napušteni vojni poligon gdje je Sovjetski Savez nekada izvodio nuklearne pokuse, susreće iscrpljene aktiviste za ljudska prava, opisuje ruski običaj slanja nepoćudnih pojedinaca u kazaške stepe gdje je još 1854. četiri godine u kaznionici u Semipalatinsku bio i ruski književnik Fjodor Mihajlovič Dostojevski i sl.

U Kirgistanu upoznaje njemačke menoniste koji su prije dva stoljeća na kirgistanskim ravninama pronašli svoj raj, u kirgistanskim selima susreće se sa žrtvama tradicije i običaja otmice nevjesta te se susreće i sa preživjelima iz pokolja u Ošu tijekom sukoba između Kirgiza i Uzbeka.

Stara klanska kultura preživjela, a autokracija nije nestala nego se pojavila u novom obliku

Napominjući kako se te postsovjetske zemlje u Srednjoj Aziji nisu demokratski razvile, a mnoge od njih zaostaju i u gospodarskom pogledu, Fatland navodi i da sovjetske vlasti se nikad nisu potrudile razviti industriju u toj regiji jer su im te zemlje služili samo kao izvori sirovina.

"Današnji korumpirani režimi, uz rijetke iznimke, nisu uspjeli izvući te zemlje iz gospodarske žabokrečine, ako je uopće bilo i takvih pokušaja, pa su neke od tih zemalja i dalje potpuno ovisne o Rusiji", ističe.

Također, ocjenjuje, iako je tijekom 70 godina sovjetske vlasti Srednja Azija izašla iz srednjeg vijeka i ušla u 20. stoljeće, ona je i dalje zadržala neke svoje posebnosti. Stara klanska kultura preživjela je kolektivizaciju i centralne komitete, a autokracija nikada nije nestala, samo se pojavila u novom obliku.

"Gostoprimstvo, očaranost sagovima, drevna trgovačka kultura, ljubav prema konjima i devama - sve je to opstalo do naših dana", navodi autorica.

Knjigu je s norveškog preveo Mišo Grundler.

Norveška antropologinja i putopiskinja Erika Fatland (Haugesund, 1983.) studirala je na sveučilištima u Oslu i Kopenhagenu. Najpoznatija je po svojim putopisima a nakon knjige "Sovjetistan", prevedenoj na dvanaest jezika, napisala je putopis "Granica" u kojem je opisala putovanje uz rusku granicu od Sjeverne Koreje do Norveške.

Uz putopise, napisala je i knjige "Selo anđela" i "Godina bez ljeta" o masakrima u Beslanu i Utoyi. Dobitnica je brojnih nagrada, među kojima su Nagrada norveških knjižara za publicistiku i Wesselprisen, nagrada koja se dodjeljuje nadarenim mladim umjetnicima.